

Kunta- ja alueosasto

3.6.2026

Lahden kaupunki
Harjukatu 31
15101 Lahti

Päätös Lahden kaupungin oikaisuvaatimukseen koskien vuoden 2026 kunnan peruspalvelujen valtionosuutta

Asia

Lahden kaupunki on hakenut 16.3.2026 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 51 §:n nojalla oikaisua valtiovarainministeriön 18.12.2025 tekemään päätökseen (VN/35064/2025) kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaamisesta vuonna 2026.

Lahden kaupunki hakee päätökseen oikaisua siltä osin kuin valtionosuuslaskelmissa on huomioitu Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän alijäämän kattamisvelvollisuus, joka aiheutuu yhtymän tekemästä tilinpäätösvarauksesta liittyen palkkaharmonisaatoratkaisuun, ja joka vaikuttaa Lahden kaupungin valtionosuuksiin.

Oikaisuvaatimuksessaan Lahden kaupunki toteaa, että päätöksessään valtiovarainministeriö on pitäytynyt kannassaan, jonka johdosta Lahden kaupungin valtionosuutta vähentävinä tekijöinä on huomioitu Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntainyhtymän tilinpäätökseen sisällyttämä varaus tulevien palkkaharmonisointisopimuksen mahdollisten kustannusten kattamiseen. Kaupunki on jo aikaisemmin esittänyt, että kyseinen varaus ei perustu liikkeenluovutusta koskevaan lainsäädäntöön ja katsonut, että asetusperusteisen tulkinnan kautta tehty ministeriön päätös on selkeästi ristiriidassa liikkeenluovutusta koskevan lainsäädännön kanssa ja siten perustuslain vastainen. Lahden kaupunki viittaa oikaisuvaatimuksensa perusteissa myös aikaisemmin toimittamiinsa asiantuntijalausuntoihin. Lahden kaupunki on pyytänyt kyseiset lausunnot Päijät-Hämeen kuntien puolesta.

Lisäksi Lahden kaupunki viittaa oikaisuvaatimuksessaan Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston 8.11.2022 antamaan lausuntoon 134 koronapöytäkirjan hoitoon

osallistuneelle henkilöstölle maksettavan kertaerän kirjaamisesta kunnan ja kuntayhtymän kirjanpidossa. Lausunnon perusteena olevassa tapauksessa vuonna 2020 tehdystä työstä maksetaan henkilöstölle kertaerä vuonna 2022 tehdyn sopimuksen mukaisesti ja kulut kirjataan vuoden 2022 kuluksi, koska niistä on sovittu vasta vuonna 2022. Kyse ei ollut aikaisemman tilikauden virheen korjaamisesta.

Lahden kaupunki on vaatinut oikaisua myös valtiovarainministeriön päätöksistä vuoden 2024 ja vuoden 2025 peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaamisesta vastaavilla perusteilla. Valtiovarainministeriö on hylännyt Lahden kaupungin oikaisuvaatimukset 26.6.2024, 1.11.2024 ja 26.5.2025 antamallaan päätöksillä (VN/35660/2023, VN/33429/2024). Lahden kaupunki on valittanut oikaisuvaatimukseen annetuista päätöksistä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeus on antanut asiaan päätöksensä 15.5.2026.

Päätöksen perustelut

Valtiovarainministeriö toteaa, että oikaisuvaatimus vastaa pääosin sisällöltään ja perusteiltaan Lahden kaupungin valtiovarainministeriön 21.12.2023, 26.6.2024 ja 19.12.2024 päätöksistä tekemiä oikaisuvaatimuksia.

Lahden kaupunki on oikaisuvaatimuksessaan vedonnut Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausuntoon 134 koronapotilaiden hoitoon osallistuneelle henkilöstölle maksettavan kertaerän kirjaamisesta kunnan ja kuntayhtymän kirjanpidossa. Lausunnon mukaan Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus SOTE ry:n sekä Kunta- ja hyvinvointialueuudenantajat KT:n lokakuussa 2022 hyväksymän sopimuksen mukaisesta kertapalkkiosta aiheutuvat menot kirjataan työnantajana olevan kunnan tai kuntayhtymän vuoden 2022 kuluksi ja siirtovelaksi. Kertapalkkion maksamisen edellytyksenä on ollut, että palvelussuhde työnantajaan on ollut voimassa vähintään seitsemän kalenteripäivää 13.3.–15.6.2020 välisenä aikana. Lisäksi kertapalkkion edellytyksenä on ollut, että palvelussuhde samaan työnantajaan on ollut edelleen voimassa 28.2.2023. Kertapalkkion peruste on siten vuonna 2022 syntynyt sopimus ja edellytyksenä työsuhteen voimassaolo, kun taas palkkojen harmonisoinnin peruste on ollut kyseisinä vuosina tehty työ ja palkkauksen harmonisointi takautuvasti. Koska kirjauksen perusteet ovat erilaiset, kertapalkkiota koskeva lausunto ei sovellu tehtäväkohtaisten palkkojen takautuvaan yhdenmukaistamiseen.

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan oikaisuvaatimuksessa tai sen liitteenä toimitetuissa asiantuntijalausunnoissa ei ole esitetty sellaista asiaan liittyvää uutta tosiseikastoa tai oikeudellista selvitystä, joka antaisi aiheutta tarkastella aiemmin oikaisuvaatimukseen annettuja päätöksiä toisin.

Valtiovarainministeriö korostaa edelleen, että siirtolaskelmat on laadittu voimassa olevan lainsäädännön nojalla vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietojen perusteella rahoituksen siirron tarkoituksessa. Rahoituksen siirtolaskelman tarkoituksena on, että kunnista hyvinvointialueille siirtyvät kustannukset vastaavat laskelman perusteella palveluiden järjestämisestä yhden vuoden tasolla aiheutuvia kustannuksia mukaan luettuna henkilöstöstä aiheutuvat kustannukset. Laskelman tekemisessä ei oteta kantaa osapuolten maksuvastuuseen tai oikeuteen peria velka.

Valtiovarainministeriö viittaa myös Hämeenlinnan hallinto-oikeuden 15.5.2026 antamaan päätökseen (1164/2026), jonka mukaan valtiovarainministeriö on voinut tarkistaa Lahden kaupungilta siirtyvät kustannukset oikaisten sen tilinpäätöstietoja laskennallisesti ja lisätä kuntayhtymän vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöksiin perustuen vuoden 2021 nettokustannuksiin 120 254 euroa ja vuoden 2022 nettokustannuksiin 12 079 559 euroa. Nettokustannuksiin tehdyt lisäykset on voitu ottaa huomioon Lahden kaupungille vuosilta 2024 ja 2025 maksettavissa kunnan peruspalvelun valtionosuuksissa. Hallinto-oikeuden päätöksen mukaan asiassa ei ole osoitettu, että nyt tehty laskelma olisi johtanut Lahden kaupungin osalta eriarvoiseen kohteluun ja ilman palkkaharmonisaatiovarauksesta johtuvan kuntayhtymän alijäämän huomioon ottamista Lahden kaupungin tilinpäätös ei olisi antanut tilanteesta oikeaa kuvaa valtionosuuden laskemisen kannalta.

Siten valtiovarainministeriö viittaa 26.6.2024 ja 26.5.2025 Lahden kaupungin oikaisuvaatimukseen antamiinsa päätöksiin sekä Lahden kaupungin valituksesta hallinto-oikeudelle 30.8.2024 ja 20.12.2024 antamiinsa lausuntoihin. Näissä on selostettu asian ratkaisemiseen liittyvää kuntien ja hyvinvointialueen kuulemista, ratkaisun perusteena oleva lainsäädäntö ja tosiseikasto sekä valtiovarainministeriön oikeudellinen arviointi asiasta. Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan asian ratkaisemisessa on olennaista ottaa huomioon siirtolaskelmaan sovellettava lainsäädäntö, kuntalain (410/2015, 117 §) sekä voimanpanolain (616/2021, 33 §) alijäämän kattamiseen sovellettavat säännökset sekä kirjanpitolain (1336/1997, 3:3 §) yleiset tilinpäätösperiaatteet.

Päätös

Lahden kaupungin oikaisuvaatimus valtiovarainministeriön 18.12.2025 tekemään päätökseen vuoden 2026 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvauksesta hylätään, koska päätös on kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) ja sen nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen (1393/2022) mukainen.

Finanssineuvos, yksikön päällikkö

Kati Jussila

Neuvotteleva virkamies

Lauri Piirainen

Liitteet

Liite 1. Valitusosoitus

LIITE 1

Valitusosoitus

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan saadun tiedoksi, ellei muuta näytetä, kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta, mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteilla muutosta vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon muutosta haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiamiehen valtakirja
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuullaan lähettää myös postitse tai toimittaa lähetin välityksellä. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeuden kirjaamon aukioloaika on kello 8.00 - 16.15.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot:

postiosoite	Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
käyntiosoite	Arvi Kariston katu 5, 13100 Hämeenlinna
puhelin (as.palvelu/kirjaamo)	029 56 42210
sähköposti	hameenlinna.hao(at)oikeus.fi (korvaa at-merkintä @-merkillä)
faksi	029 56 42269

VN/35064/2025-VM-20

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: